

Kap. 225 post 63: Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, videreutdanningstilskudd eller tilskudd til stipender for studier i samisk språk

Retningslinjene gjelder for forvaltning av tilskudd til samisk i grunnopplæringen, videreutdanningstilskudd eller stipend for studier i samisk, under statsbudsjettets kap. 225 post 63. Retningslinjene er fastsatt av Kunnskapsdepartementet 17. mars 2015 og senest revidert av Kunnskapsdepartementet 2.3.2023 i henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kap. 6 og 7 i tilhørende Bestemmelser om økonomistyring i staten. Retningslinjene trer i kraft 1.1.2023.

DEL I - TILSKUDDSORDNINGENS INNRETNING

1 MÅL FOR ORDNINGEN

1.1 Målformulering

Målet for ordningen er å bidra med finansiering av skoleeiere som gir studiepermisjon til lærere eller stipend til lærerstudenter. Studiene må bidra til å fylle kvalifiseringskravene for undervisning i samisk språk i grunnopplæringen.

Med samisk språk menes i disse retningslinjene de samiske språkene nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk.

1.2 Tilskuddsmottakere

Tilskuddsmottakere er skoleeiere som er kommuner, fylkeskommuner, statlige skoler, samt grunnskoler og videregående skoler godkjent etter privatskoleloven.

1.3 Målgruppe

Målgruppen er lærere i grunnopplæringen og lærerstudenter, som tar studier i samisk språk som kvalifiserer til undervisning i samisk i grunnopplæringen, og som forplikter seg til å undervise i samisk i grunnopplæringen etter gjennomført studium i samisk.

Målgruppen omfatter også personer med høyskoleutdanning i samisk språk som tar praktisk-pedagogisk utdanning for å oppnå undervisningskompetanse i samisk språk i grunnopplæringen, med påfølgende bindingstid som samisklærer i grunnopplæringen.

2 KRITERIER FOR MÅLOPPNÅELSE

Kriterium:

Lærere og lærerstudenter oppnår økt undervisningskompetanse i samisk språk for grunnopplæringen.

Det skal fra hver skoleeier som mottar tilskudd, innhentes disse opplysningene for å belyse måloppnåelsen for det enkelte semester:

- antall lærere med studiepermisjon for videreutdanning til samisklærer, antall studiepoeng i samisk og tilskuddsbeløp i semesteret
- antall lærerstudenter med samisk i fagkretsen, antall studiepoeng i samisk og stipendbeløp i semesteret

3 TILDELINGSKRITERIER

Tildeling av tilskudd til studiepermisjoner for lærere eller stipender til lærerstudenter skal vurderes i forhold til behovet for styrking av lærerkompetanse i samisk språk i grunnopplæringen. Skoleeiere med opplæringsforpliktelser i/på samisk i henhold til opplæringsloven, og som i forhold til sin elevgruppe har stort behov for styrking av undervisningskompetansen i samisk språk, skal prioriteres for tilskuddstildeling. Det må også tas hensyn til hvilke(t) samisk språk som har størst kompetansebehov.

Målgruppen for ordningen er først og fremst lærere i grunnopplæringen. For tilskudd til stipend for lærerstudenter som skal rekrutteres til samisklærere, bør det prioriteres å oppnå mest effekt for kapasitet og kompetanse innen samisk opplæring i grunnopplæringen. Eksempelvis bør kortvarige studier som gir 30 eller 60 studiepoeng i samisk språk prioriteres framfor langvarige studier som gir samme undervisningskompetanse i samisk språk.

Det skal fastsettes bindingstid for innvilget tilskudd, jf. punkt 3.1. Skoleeier må sende kopi av inngått avtale om bindingstid til Statsforvalteren, før tilskudd kan utbetales. Skoleeier har ansvaret for å følge opp at kravet til bindingstid oppfylles.

3.1 Studieomfang og bindingstid

Tilskudd til kompetanseutvikling til lærere for undervisning i samisk

Tilskudd til studier som gir undervisningskompetanse i samisk språk, kan gis til skoleeiere som har lønnsutgifter i forbindelse med læreres permisjoner for kvalifiserende studier for undervisning i samisk språk i grunnopplæringen. Dette kan gjelde høyskolestudier i samisk språk, eller praktisk-pedagogisk utdanning for ansatte som har høyskoleutdanning med 60 studiepoeng eller 30 studiepoeng i samisk språk.

Det kan gis tilskudd til studiepermisjoner fra full stilling i inntil ett år, eller studiepermisjoner av kortere varighet eller i lavere stillingsandeler. Studiepermisjonens omfang beregnes forholdsmessig på grunnlag av antall studiepoeng, der eksempelvis studier med 30 studiepoeng tilsvarer ½ års studiepermisjon fra full stilling, eller 1 års studiepermisjon fra halv stilling.

Vilkåret for tildeling av tilskuddet er at videreutdanningen helt eller delvis bidrar til å oppnå formell undervisningskompetanse i samisk språk. Videre må læreren forplikte seg til å oppfylle kravene til bindingstid ved å gi opplæring i eller på samisk hos skoleeieren etter fullført studiepermisjon. Bindingstiden skal utgjøre det dobbelte av innvilget studiepermisjonstid målt i studiepoeng, men minimum ha en varighet på ett år. Eksempelvis for en lærer som får deltids studiepermisjon i 2 år for å ta i alt 60 studiepoeng, blir bindingstiden det doble av 1-års heltidsstudium, dvs. 2 års bindingstid.

Det kan også søkes om tilskudd for lærere som har utløst tilskudd til studiepermisjon tidligere. Tilskudd til studiepermisjon for lærere som har fått permisjon tidligere, må skjønsmessig vurderes ut ifra behovet for kompetanseutvikling for undervisning i samisk språk.

Hvis studiet ikke starter opp, eller ikke fullføres med godkjent eksamen, faller tilskuddet bort. I slike tilfeller skal Statsforvalteren kreve at eventuelt utbetalt tilskudd blir tilbakebetalt.

Stipend til lærerutdanning som omfatter studium i samisk språk

Det kan gis tilskudd til stipend til enkeltår av en lærerutdanning, hvis studieåret omfatter minimum 30 studiepoeng i samisk språk. Tilskuddet gis som refusjon til skoleeieren som tilskuddsmottaker, som må ha inngått en avtale med studenten om bindingstid etter fullført studium. Bindingstid i 100% stilling skal utgjøre minimum det dobbelte av heltids studietid for det studiet som det gis stipend for.

Hvis det er stor mangel på samisklærere, kan skoleeier innvilges tilskudd til stipend for 5-årig samisk lærerutdanning som gir undervisningskompetanse i samisk språk. Dette forutsetter at skoleeieren har inngått avtale med lærerstudenten om bindingstid etter fullført lærerutdanning. Bindingstiden for 5-årig samisk lærerutdanning med 30 eller 60 studiepoeng i samisk språk skal utgjøre minimum 3 år i 100% stilling.

3.2 Beregning av tilskudd

Tilskudd til videreutdanning av lærere

Skoleeier innvilges tilskudd til studiepermisjon til videreutdanning av lærere, basert på grunnlønn for adjunkt med 10 års ansiennitet. Skoleeieren forutsettes å dekke sosiale kostnader og eventuelle ansiennitetstillegg utover tilskuddsbeløpet.

Læreren skal ha lønn i permisjonstiden. Inntil halvparten av tilskuddet utbetales til skoleeieren når Statsforvalteren har fått bekreftelser fra skoleeieren av at avtale med læreren om bindingstid er inngått og at læreren har påbegynt studiet. Resterende tilskudd utbetales etter at skoleeieren har bekreftet at læreren har fullført og bestått studiet.

Tilskudd til stipend for lærerstudenter

Skoleeier kan innvilges tilskudd til stipend til studenter for enkeltår av en lærerutdanning som gir undervisningskompetanse i samisk språk i grunnopplæringen. Studiet må omfatte minimum 30 studiepoeng i samisk språk, og tilskudd til stipend kan innvilges med inntil kr 150.000 per student per studieår.

Hvis det er stor mangel på samisklærere, kan skoleeier innvilges tilskudd til stipend for lærerstudenter som tar 5-årig samisk lærerutdanning som gir undervisningskompetanse i samisk språk. Den 5-årige samiske lærerutdanningen må omfatte minimum 30 studiepoeng i samisk språk. Tilskudd til stipend kan i slike tilfeller innvilges med inntil kr 150.000 per student per studieår.

Tilskudd til skoleeieren utbetales etterskuddsvis per semester når Statsforvalteren har fått bekreftelser fra skoleeieren av at avtale om bindingstid er inngått med studenten og at studenten har fullført og bestått semesteret.

Tilskuddssamarbeid for rekruttering av samisklærere

Statsforvalteren skal tilstrebe å oppnå samarbeid med andre offentlige instanser om en felles stipendordning for rekruttering av samisklærere, der de offentlige instansene deler på refusjonsbetalingen for innvilget stipend. Kommunene innenfor forvaltningsområdet for samisk språk anses som særlig aktuelle for samarbeid om rekrutteringsstipender.

3.3 Søknad om tilskudd

Kommuner, fylkeskommuner, statlige skoler og privatskoler i Trøndelag, Nordland, og Troms og Finnmark sender søknad til Statsforvalteren i eget fylke. Skoleeiere i andre fylker sender søknad til Statsforvalteren i Finnmark. Frister angis i kunngjøring fra statsforvalterne.

4 OPPFØLGING OG KONTROLL

Statsforvalteren skal foreta en formalia- og rimelighetskontroll av opplysningene som ligger til grunn for søknadene. I tillegg kan det foretas stikkprøvekontroller etter en vurdering av vesentlighet og risiko.

5 EVALUERING

Departementet skal iverksette og sørge for gjennomføring av evalueringer. Evalueringer skal gi informasjon om tilskuddsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordning.

Utdanningsdirektoratet har ansvaret for å vurdere behovet for å evaluere tilskuddsordningen.

DEL II - FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING AV ORDNINGEN

6 ANSVAR FOR Å FORVALTE TILSKUDDSORDNINGEN

Ansvaret for å forvalte tilskuddsordningen er delt mellom Utdanningsdirektoratet og statsforvalterne i Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark, jf. punkt 3.

6.1 Utdanningsdirektoratets ansvar

- kunngjøre ordningen på Utdanningsdirektoratets nettside
- utarbeide tildelingsbrev for budsjettmidler til statsforvaltere, og til statlige skoler som er innvilget tilskudd av Statsforvalteren
- foreta en generell formalia- og rimelighetskontroll av rapporteringer og gjennomførte kontrollhandlinger fra statsforvalterne
- rapportere og videresende nødvendig informasjon til departementet

6.2 Statsforvalternes ansvar

- informere om tilskuddsordningen til kommunene, fylkeskommunene, statlige skoler, samt grunnskoler og videregående skoler godkjent etter privatskoleloven
- motta og behandle tilskuddssøknader
- foreta en generell formalia- og rimelighetskontroll av tilskuddssøknader og rapportering
- gjennomføre stikkprøvekontroller etter behov
- foreta beregning av tilskudd og sende tilskuddsbrev
- utbetale tilskudd
- rapportere til Utdanningsdirektoratet i henhold til fastsatt mal

Statsforvalterne som ikke har forvaltningsansvar etter disse retningslinjene, har et ansvar for å informere om ordningen i sitt fylke.

Statsforvalterne skal ha kunngjøring om tilskuddsordningen på sin nettside, og gi informasjon om tilskuddsordningen til skoler med samiske elever i sitt fylke.

7 SAKSGANG FRAM TIL TILSAGN/AVSLAG

7.1 Søknad om tilskudd

For studiepermisjon for lærere som tar videreutdanning i samisk og studenter som tar høyere utdanning i samisk sendes søknad fra kommunen/fylkeskommunen/statlig skole/ privatskole til Statsforvalteren, jf. punkt 3.3 og 6.

7.2 Tilsagn om tilskudd

Tilsagn om tilskudd meddeles den enkelte skoleeier som mottar tilskudd, i et tilskuddsbrev som gir følgende informasjon:

- skoleeierens navn og organisasjonsnummer
- skoleeierens kontonummer
- tilskudd til antall studiepermisjoner og stipender, studienes lengde og antall studiepoeng
- formålet med tilskuddsordningen
- hva tilskuddet skal dekke
- utbetalingstidspunkt og utbetalingsrutiner
- krav om at skoleeier skal sende til Statsforvalteren bekreftelser av at avtale om bindingstid er inngått og at studiet er fullført og bestått
- krav til skoleeiers rapportering
- krav om at skoleeieren har plikt til å melde fra dersom grunnlaget for tilskuddet endres
- opplysning om at Statsforvalteren kan holde tilbake tilskudd dersom forutsetningene for å få tilskudd ikke er oppfylt
- krav om at faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden om tilskudd skal oppbevares i henhold til de samme reglene som gjelder for oppbevaring av regnskapsdata
- varsel om tilskuddsforvalters og Riksrevisjonens adgang til å kontrollere grunnlaget for tilskudd og at midlene benyttes etter forutsetningene, med henvisning til Bevilgningsreglementets § 10 og Riksrevisjonens innsynsrett, jf. § 12 tredje ledd i lov av 7. mai 2004 om Riksrevisjonen
- omtale av mulige reaksjonsformer dersom skoleeieren har gitt uriktige opplysninger eller har brutt vilkårene for tilskuddet
- forbehold om bevilgningsendring: "Tilsagn om tilskudd er gitt med forbehold om at Stortinget kan vedta endringer i statsbudsjettets kap. 225 post 63 i [budsjettår]."

7.3 Avslag på søknad om tilskudd

Eventuelle avslag skal meddeles i avslagsbrev. Avslagsbrev skal inneholde begrunnelse for avslaget. Brevet skal også gi opplysninger om klagefrist, samt regler for klagebehandling, jf. forvaltningsloven.

8 REGISTRERING AV TILSAGN OG UTBETALING AV TILSKUDD

Registrering av tilsagn og utbetaling av tilskudd skal foretas i henhold til Statsforvalterens hovedinstruks for økonomiforvaltning.

Utbetaling av tilskudd til videreutdanning og stipender skjer i samsvar med punkt 3.2, etter at Statsforvalteren har mottatt bekreftelser fra skoleeieren om at avtale om bindingstid er inngått, at studiet er gjennomført og bestått, og at øvrige forutsetninger i tilskuddsbrevet er oppfylt.

Dersom forutsetningene for å få tilskudd ikke er oppfylt, kan Statsforvalteren holde tilbake tilskudd eller kreve tilskudd tilbakebetalt. Ved feil i utregningen kan det foretas avregning i påfølgende tildeling eller tilskuddet kan kreves tilbakebetalt.

9 RAPPORTER FRA TILSKUDDSMOTTAKER

Statsforvalteren skal i tildelingsbrevet til skoleeier som er tilskuddsmottaker, oppgi rapporteringskrav for tilskudd til videreutdanning i samisk for lærere og for stipender til lærerstudenter for kompetansegivende studier i samisk språk. Rapporteringskravene skal knyttes til ordningens kriterier for tildeling og måloppnåelse, jf. punkt 2 og 3.

Statsforvalterne skal utarbeide rapporter til Utdanningsdirektoratet i henhold til fastsatte rutiner og frister for rapportering. I rapporteringen skal avvik, resultat og omfang av kontroller vektlegges.

10 KRAV TIL ATTESTASJON FRA REVISOR

Det kreves ikke attestasjon fra revisor.

11 KONTROLLRUTINER

11.1 Statsforvalteren

Statsforvalteren skal foreta en formalia- og rimelighetskontroll, jf. punkt 4. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

11.2 Utdanningsdirektoratet

På bakgrunn av statsforvalternes rapporteringer skal Utdanningsdirektoratet vurdere statsforvalternes kontrollhandlinger. Utdanningsdirektoratet kan kreve at ytterligere kontroller iverksettes.

Informasjon om gjennomførte kontrollhandlinger og resultatet av disse rapporteres til departementet i forbindelse med Utdanningsdirektoratets årlige rapport om tilskuddskontroll.